

OFERTA DIDÀCTICA PER EDUCACIÓ PRIMÀRIA. CICLE MITJÀ I CICLE SUPERIOR

Títol de la visita didàctica

“Demà veniu ben aviat que farem coses molt boniques”

Durada de la visita: 1 hora i 30 minuts

És de Gaudí, la frase “a cada escola un obrador”, al Gaudí Centre de Reus ens proposem posar a l’abast d’aquelles persones que es dediquen a l’ensenyament, diferents eines que converteixen el nostre centre en l’obrador que Gaudí hauria volgut:

- Un lloc per experimentar amb els colors, les formes i les línies rectes, on tocar la seva obra i descobrir allò que l’observació directa dels edificis no permet.
- Un espai per retrobar la natura en la que Gaudí s’inspirava, i jugar amb la imaginació.
- Un marc únic com és la ciutat de Reus per aprendre el que és el modernisme, i l’apropament a la vida d’una persona amb ideals, amb una gran capacitat de treball i intel·ligència que l’ha convertit en català universal.

Suggeriments de coneixements previs per abans de la visita

- L’arquitecte com a artista.
- Haver parlat abans de Gaudí i la seva obra.

Objectius didàctics

- Descriure en què consisteix l’ofici d’arquitecte
- Apropar-se al caràcter d’Antoni Gaudí.
- Conèixer les etapes de la vida de Gaudí.
- Descobrir la fesomia del Reus i la Barcelona de l’època de Gaudí a través d’imatges.
- Observar els elements del paisatge en el que va viure Gaudí, tant plantes com animals.
- Observar les diferències entre la vida rural a Riudoms i la vida urbana a Reus i Barcelona.
- Descobrir algunes de les activitats econòmiques a l’època de Gaudí.
- Identificar diferències socials a l’època de Gaudí.
- Identificar canvis i continuïtats en la vida i l’obra de Gaudí.
- Platejar-se interrogants sobre Gaudí i la seva obra.
- Entrar en contacte amb l’art modernista.
- Conèixer les parts estructurals dels edificis: columnes, arcs, escales,...
- Descobrir com les persones de l’època percebien l’obra de Gaudí.
- Identificar alguns dels materials utilitzats per decorar els seus edificis.
- Descobrir diferents activitats artesanals dels col·laboradors de Gaudí.
- Reconèixer la imatgeria tradicional en l’obra de Gaudí.
- Reconèixer els edificis més emblemàtics.
- Aprendre a commoure’s amb l’obra de Gaudí
- Identificar el seu estil propi.

Continguts de fets i conceptes

- Antoni Gaudí nen.
- La seva família.
- La caldereria.
- L'aiguardent i les calderes.
- La infantesa a Reus fa cent cinquanta anys.
- Els estudis d'arquitectura a Barcelona.
- Barcelona una ciutat industrial.
- Els burgesos i els obrers
- El mecenes: Eusebi Güell.
- Gaudí i el Modernisme.
- Els materials (pedra, guix, ferro, vidre, trencadís...)
- Els elements estructurals. L'arc catenari.
- El món de la natura.
- Els colors.
- La imaginació com a font d'inspiració.
- La voluntat de treball i creació.
- La Sagrada Família.
- El parc Güell.
- La Casa Batlló.
- L'obrador.

Continguts de Procediments

- Joc d'identificació a l'entorn de la vida de Gaudí i la seva obra
- Ús de les nocions bàsiques de temps.
- Identificació de fotografies per conèixer la seva evolució personal.
- Descoberta i valoració del patrimoni cultural.
- Aplicació de nocions de canvi i continuïtat.
- Observació de materials, colors, formes, volums, línies, contorns, textures, grandàries, en l'obra de Gaudí.
- Manipulació de materials emprats en l'obra de Gaudí.
- Visualització d'imatges del segle XX.
- Lectura de documents senzills.
- Relació dels detalls de l'arquitectura gaudiniana amb la natura.
- Observació de maquetes.
- Comparació d'objectes amb l'obra de Gaudí.

Desenvolupament

Presentem el personatge, i comencem parlant de Reus, de la vida urbana, mentre veiem les imatges del primer audiovisual. Introduïm el concepte fa cent anys o més de cent anys, segles XIX i XX. Ensenyem la caldera i expliquem l'ofici dels pares i avis de Gaudí: "Jo sóc fill, net i besnét de calderers". Expliquem que vivia a la ciutat de Reus, però passava llargues temporades a la casa pairal a Riudoms, dos llocs oposats, la primera representa la vida urbana amb les fàbriques i farcida de gent i la segona la vida rural, amb la feina al camp i la natura com a principals protagonistes. Les dificultats que va tenir l'Antoni en la seva infantesa, protagonitzades per una malaltia reumàtica i les estades a la casa de Riudoms en les que fa llargues passejades, esdevenen el moment

de relació més intensa amb la natura. Ens fixarem en el paisatge del Baix Camp i la seva fauna i vegetació. La caldereria, lloc de treball del seu pare i abans del seus avis és l'espai màgic on Gaudí descobreix el treball del metall i allò que més el crida l'atenció el calderer converteix una planxa de coure en un objecte amb volum, tridimensional. Als onze anys, deixa el mestre Francesc Berenguer amb el que havia fet tota la primera ensenyança, al carrer Monterols, i comença a anar al convent de sant Francesc, a les Escoles Pies. Pels nens i nenes resulta sorprenent que el gran geni de l'arquitectura fos un estudiant normal i que sovint suspenia algunes matèries tret de la geometria. D'aquesta època escolar ens fixarem en la revista l'Arlequí, en la que Gaudí col·laborava i en les notes. També ens referirem als amics i col·laboradors que Gaudí va tenir des del principi d'iniciar la seva professió.

El trasllat de tota la família a Barcelona iniciarà la segona part de la visita en la que s'explicaran els estudis d'arquitectura i la influència que la ciutat de Barcelona, en plena industrialització, provoca en Gaudí. També introduïrem conceptes com obrers, burgesia, o mecenes amb la personalitat d'Eusebi Güell, i molts altres conceptes relacionats amb la societat del tombant de segle. Igualment parlarem de les influències que genera en Gaudí el naixent art modernista.

És el moment de desvetllar i explicar què és un arquitecte. A continuació pujarem al segon pis on ens trobarem de ple amb l'obra de Gaudí. Ens fixarem amb la maqueta funicular i en les escoles de la Sagrada Família i establirem les bases del que és l'arquitectura de Gaudí. Després d'haver experimentat amb l'arc catenari i amb les línies rectes que transformen es superfícies en línies corbes, entrarem en contacte amb l'univers natural de Gaudí: buscarem en els seus edificis, espigues, margalló, bolets, creus, arbres i troncs,... Dins d'aquest joc de descoberta, plantejarem alguns dels enigmes que trobem en edificis com ara: per què hi ha bolets a la façana de la casa Calvet? o bé què signifiquen els rosetons del sostre de la columnata del Parc Güell? o per què té tres portes l'entrada del xalet d'Enric Graner al barri de la Bonanova? Totes aquestes preguntes ajudaran els alumnes a descobrir que darrera la fesomia original de l'obra de Gaudí sempre hi ha una explicació. En aquest recorregut per l'obra de l'arquitecte, ens fixarem especialment en la Sagrada Família, de la qual n'observarem una part a partir d'una gran maqueta, i el Parc Güell i la Casa Batlló, de la que en descobrirem una llegenda fantàstica. Durant aquest recorregut tindrem l'oportunitat de conèixer com era l'obrador de Gaudí, la seva habitació a la Sagrada Família ens donarà idea de l'estat econòmic precari i l'abandonament físic que acompanyaren l'arquitecte al final de la seva vida, quan vivia consagrat a la construcció de la nova catedral de Barcelona.

Finalment en el tercer pis entrarem en contacte amb els materials emprats per Gaudí en els seus edificis, i amb el concepte de modernisme. En aquest espai es fa realitat el somni de qualsevol persona que observi l'obra de Gaudí, tocar i fins i tot ens hi podem abraçar el trencadís, la pedra, el guix i el vidre es presenten davant nostre en la xemeneia de la casa-celler del Garraf, un pinacle de la Sagrada Família, una xemeneia i la façana de la Pedrera, i les xemeneies de la casa Batlló, la galeria de columnes del parc Güell i entrarem dins de la cúpula del Palau Güell. També podrem tocar i interpretar la façana de la Pedrera casa. Els alumnes podran tocar tots aquests materials que els apropiaran a formes imaginatives i a un món ple de colors. En acabar els alumnes visionaran l'espectacle multipantalla.

Metodologia

La metodologia que desenvolupen els guies-monitors estimula l'interès dels alumnes i en busca la complicitat, a través d'un seguit de preguntes que es formulen de bon principi per tal de conèixer els seus conceptes previs. Els preguntarem què saben de Gaudí per orientar la nostra explicació a partir del que ells ja tenen après. No és puntual ni anecdòtic que els alumnes ens parlin de la mort de Gaudí atropellat per un tramvia. Ja que encara segueix essent l'anècdota que més crida l'atenció a nens i nenes sobre la vida de Gaudí. Els conceptes més difícils són la complexa societat del tombant de segle, situar-se a les ciutats de Reus i Barcelona, distingir entre un obrer i un burgès i descobrir què és un mecenes, però tot plegat es podrà anar treballant a través d'un joc de descoberta que es portarà a terme amb l'ajut de frases dites per Gaudí i de còpies de documents, imatges i objectes que donarem als alumnes en començar la visita i el conjunt de recursos que ofereix el Gaudí Centre. Els dividirem en grups i cada grup observarà el material que porta i quan calgui l'aportarà per aclarir algun concepte o fet. Si l'aportació de l'alumne és satisfactòria, se li donarà com a premi una lletra, al final de la visita, amb totes les lletres caldrà confegir les paraules d'una frase cèlebre de Gaudí.